

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgement in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgement shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

=====

ગુજરાત હાઈકોર્ટ, અમદાવાદ ખાતે

લેટર્સ પેટન્ટ અપીલ નં.૧૭૫૨/૨૦૦૫

સ્પેશિયલ સિવિલ એપ્લિકેશન નં.૯૦૪૬/૧૯૯૭

મંજૂરી અને સહી માટે:

માનનીય ન્યાયમૂર્તિ શ્રી જયંત પટેલ

અને

માનનીય ન્યાયમૂર્તિ શ્રી જી. બી. શાહ

=====

૧. શું સ્થાનિક સમાચારપત્રોના રિપોર્ટરોને ચુકાદો જોવાની મંજૂરી આપી શકાય?
૨. રિપોર્ટરને મોકલવો કે નહીં?
૩. શું ન્યાયમૂર્તિઓ ચુકાદાની અંતિમ નકલ જોવા માગે છે?
૪. શું આ કેસમાં ભારતના સંવિધાન અથવા તે હેઠળ કરાયેલા કોઈ હુકમના અર્થઘટન અંગેના કાયદાના નોંધપાત્ર સવાલનો સમાવેશ

થાય છે?

=====

ગુજરાત રાજ્ય અને ૧... અપીલકર્તા (ઓ)

વિરુદ્ધ

જે. સી. પરમાર અને ૧... સામાવાળા(ઓ)

=====

ઉપસ્થિતિ:

અપીલકર્તા(ઓ) નં.૧-૨ તરફે એ. જી. પી. શ્રી ધવન જયસ્વાલ

સામાવાળા(ઓ) નં.૨ તરફે વકીલ શ્રી એલ. આર. પૂજારી

સામાવાળા(ઓ) નં.૨ તરફે વકીલ શ્રી પ્રેમલ આર. જોષી

સામાવાળા(ઓ) નં.૧ તરફે વકીલ શ્રી વૈભવ એ. વ્યાસ

=====

કોરમ: માનનીય ન્યાયમૂર્તિ શ્રી જયંત પટેલ

અને

માનનીય ન્યાયમૂર્તિ શ્રી જી. બી. શાહ

તારીખ:૦૮/૦૪/૨૦૧૫

મૌખિક ચુકાદો

(માનનીય ન્યાયમૂર્તિ શ્રી જયંત પટેલ દ્વારા)

૧ વર્તમાન અપીલ સ્પેશિયલ દીવાની એપિલકેશન નં.૮૦૪૬/૧૯૯૭ માં વિદ્વાન સિંગલ જજ દ્વારા પસાર કરાયેલા ૧૬.૮.૨૦૦૪ તારીખના આદેશ સામે નિર્દેશિત કરવામાં આવી છે, જેમાં વિદ્વાન સિંગલ જજે આદેશમાં નોંધાયેલા કારણોસર અરજીને મંજૂરી આપી છે અને સહાયક ઇજનેરના પદ માટે અરજદારની

ઉમેદવારી સ્વીકારવાનો નિર્દેશ આપ્યો છે અને જી. પી. એસ. સી. દ્વારા ભલામણ કરાયેલ નિમણૂક માટે તેના કેસ પર વિચાર કરવાનો નિર્દેશ આપ્યો છે.

૨. કેસની ટૂંકી હકીકતો એ જણાય છે કે અરજદાર અનુસૂચિત જાતિના છે અને તેઓ સરકાર સાથે દયાના ધોરણે કારકુન તરીકે કામ કરતા હતા. ૩૦.૪.૧૯૯૬ પર જાહેરાત પ્રકાશિત કરવામાં આવી હતી, જેમાં એસસી/એસટી માટે અનામત સહાયક ઇજનેર (સિવિલ) ની જગ્યા માટે અરજીઓ મંગાવવામાં આવી હતી. ૧૩.૧૨.૧૯૯૬ પર, ઇન્ટરવ્યૂ માટે પત્રો મોકલવામાં આવ્યા હતા અને હાલના એમ્પ્લોયર તરફથી 'કોઈ વાંધો નહીં' રજૂ કરવાનો હતો. ૩.૨.૧૯૯૭ પર, અરજદાર આયોગ સમક્ષ હાજર રહ્યા અને ઇન્ટરવ્યૂ લેવામાં આવ્યા અને ૧૭.૩.૧૯૯૭ પર પરિણામ પ્રકાશિત કરવામાં આવ્યું, જેમાં અરજદારનું નામ પસંદગી યાદીમાં ક્રમ નંબર ૭ પર હતું. ૨૫.૩.૧૯૯૭ પર, જી. પી. એસ. સી. એ આ પદ માટે અરજદારનું નામ ફાળવ્યું હતું અને તે જ જી. પી. એસ. સી. દ્વારા અરજદારને જણાવવામાં આવ્યું હતું. જૂન ૧૯૯૭માં, અરજદારને ખબર પડી કે તેમની સાથે પસંદ કરાયેલા લોકોની નિમણૂક સરકાર દ્વારા કરવામાં આવી હતી, પરંતુ નિમણૂક પત્ર અરજદારને જારી કરવામાં આવ્યો ન હતો. આથી અરજદારે સરકારનું પ્રતિનિધિત્વ કર્યું હતું. તેમ છતાં કોઈ કાર્યવાહી કરવામાં આવી ન હતી. ત્યારબાદ, ૧.૮.૧૯૯૭ તારીખના પત્ર દ્વારા, જી. પી. એસ. સી. એ અરજદારને જાણ કરી કે અરજદારની ઉમેદવારી નામંજૂર કરવામાં આવી છે. આ સંજોગોમાં, અરજી વિદ્વાન સિંગલ જજ સમક્ષ રજૂ કરવામાં આવી હતી. વિદ્વાન એકલ

ન્યાયાધીશે શોધી કાઢ્યું કે આ કેસ પર વિચાર કરવો જરૂરી હતો અને નિયમ (પ-એ) હેઠળ વચમાં છૂટછાટ માટે પણ વિચારણા કરવામાં આવી હતી

(૧) અને, તેથી, આખરે મંજૂરી આપી અરજી. આ સંજોગોમાં, આ અદાલત સમક્ષ હાલની અપીલ.

૩. અમે સાંભળ્યું છે શ્રી જયસ્વાલ, માટે એ. જી. પી. શીખ્યા અપીલકર્તા રાજ્ય, શ્રી વ્યાસ, મૂળ અરજદાર માટે વિદ્વાન વકીલ-સામાવાળા નંબર ૧ અને શ્રી જોશી, સામાવાળા નંબર ૨ માટે વિદ્વાન વકીલ-જી. પી. એસ. સી.

૪. સુનાવણી દરમિયાન વિદ્વાન એ. જી. પી. દ્વારા ઉઠાવવામાં આવેલી એકમાત્ર દલીલ એ હતી કે નિયમ (પ-એ) ના પેટા-નિયમ (૨) દ્વારા એવી જોગવાઈ કરવામાં આવી છે કે સંબંધિત કર્મચારી, જેમના કિસ્સામાં છૂટછાટ આપવામાં આવે છે, તે હોદ્દાઓ પર કામ કરી રહ્યો હોવો જોઈએ, જે એક જ હરોળમાં છે એટલે કે એક ફીડર કેડર કે જેમાંથી બઢતીની જગ્યાઓ ઉપલબ્ધ હોઈ શકે છે. તેમની રજૂઆતમાં, કારણ કે તે જ લાઈન પોસ્ટ અથવા ફીડર કેડરનું પદ નિરીક્ષક/સુપરવાઈઝરનું હતું, જ્યારે અરજદાર કારકુન તરીકે કામ કરતો હતો અને તેથી, વિદ્વાન એકલ ન્યાયાધીશે ઉપરોક્ત પાસાને યોગ્ય રીતે ધ્યાનમાં લીધો નથી અને આ અદાલત વર્તમાન અપીલમાં વિચારણા કરી શકે છે.

૫ જ્યારે Mr. Vyas, મૂળ અરજદારના વિદ્વાન વકીલે રજૂઆત કરી હતી કે કેસ નિયમ (પ-A) ના પેટા-નિયમ (૧) હેઠળ આવે છે, નિયમ (પ-A) ના

પેટા-નિયમ (૨) હેઠળ નહીં. તેમણે રજૂઆત કરી હતી કે, તેથી, વિદ્વાન એકલ ન્યાયાધીશે સાચો દ્રષ્ટિકોણ અપનાવ્યો છે અને અપીલમાં આ અદાલત દ્વારા તેમાં દખલ ન થઈ શકે.

૬. જ્યારે Mr. Joshi, જી. પી. એસ. સી. ના વિદ્વાન વકીલે મૂળ અરજદારની ઉમેદવારીને નકારી કાઢતા રાજ્ય સરકાર દ્વારા પસાર કરાયેલા આદેશને ટેકો આપ્યો છે.

૭ અમે તૈયાર સંદર્ભ માટે, ગુજરાત દીવાની સર્વિસીસ વર્ગીકરણ અને ભરતી (સામાન્ય) નિયમો, ૧૯૬૭ ના નિયમ (૫-એ) (૧), (૨) અને (૩) નીચે પ્રમાણે રેકૉર્ડ કરી શકીએ છીએ:—

“(૫-એ) (૧) સરકારી કર્મચારીઓને સમાન ધોરણે મંજૂરી આપવામાં આવી શકે છે, વર્ગ-૧ અથવા વર્ગ-૨ની જગ્યાઓ અથવા સેવામાં ભરતી માટે મહત્તમ વય મર્યાદામાં ૫ વર્ષની છૂટ અથવા જે વર્ષ માટે તેમના દ્વારા સેવા આપવામાં આવી છે તે સમાન સંખ્યાની હદ, જે પણ ઓછી હોય, જે આયોગ દ્વારા સીધી પસંદગી દ્વારા ભરવાની હોય, જેના માટે અનુભવને આવા ૫૬ માટેની લાયકાતોમાંથી એક તરીકે સૂચવવામાં આવ્યો નથી.

(૨) વયમર્યાદામાં છૂટછાટ એવા સરકારી કર્મચારીઓને સ્વીકાર્ય રહેશે કે જેઓ સમાન હરોળમાં હોય તેવા હોદ્દાઓ પર કામ કરી રહ્યા હોય અને જ્યાં સંબંધ સ્થાપિત થઈ શકે કે કોઈ ચોક્કસ હોદ્દા પર પહેલેથી જ આપવામાં આવેલી સેવા જે હોદ્દા (ઓ) ની ભરતીની જાહેરાત કરવામાં આવી હોય તેની ફરજોને કાર્યક્ષમ રીતે નિભાવવા માટે ઉપયોગી થશે. આ સંબંધમાં પંચનો નિર્ણય અંતિમ રહેશે.

પૂરી પાડવામાં આવેલ છે કે સમાન હરોળમાં પદનો અર્થ એ છે કે આગામી નીચલા પદ કે જેમાંથી કર્મચારીને આ રીતે જાહેરાત કરાયેલ પદ પર બઢતી આપી શકાય.

(૩) ઉપરોક્ત પેટા-નિયમ (૧) હેઠળ ઉપલી વય મર્યાદામાં સ્વીકાર્ય છૂટછાટ, અનુસૂચિત જાતિ, અનુસૂચિત જનજાતિ અને સામાજિક અને શૈક્ષણિક રીતે પછાત વર્ગના ઉમેદવારોને સ્વીકાર્ય ઉપલી વય મર્યાદામાં છૂટછાટ ઉપરાંત હશે.

૮. ઉપરોક્ત બાબત દર્શાવે છે કે નિયમ (પ-એ) (૧) અનુસાર, જો સરકારી કર્મચારીની સરકાર સાથે ચોક્કસ સંખ્યામાં વર્ષોની સેવા હોય, તો મહત્તમ પાંચ વર્ષની મર્યાદાને આધિન, આવો વધારાનો સમયગાળો છૂટછાટ માટે ઉપલબ્ધ હોઈ શકે છે, પરંતુ સરકારે સરકારને ઉપલબ્ધ વિવેકબુદ્ધિ સાથે આવા હેતુ માટે સમાન ધોરણે નિર્ણય લેવો પડશે. નિયમ (પ-એ) (૨) એવા કિસ્સામાં વયમર્યાદામાં છૂટની જોગવાઈ કરે છે કે જ્યાં સરકારી કર્મચારી પહેલેથી જ સમાન હોદ્દા પર કામ કરી રહ્યો હોય. નિયમ (પ-એ) (૩) એ જોગવાઈ કરે છે કે પેટા-નિયમ (૧) હેઠળ છૂટછાટ એસસી, એસટી અથવા એસઈબીસી સાથે જોડાયેલા અનામત વર્ગના ઉમેદવારોને ઉપલબ્ધ ઉપલી વય મર્યાદામાં છૂટછાટ ઉપરાંત છે. આથી, નિયમ (પ-એ) (૧) અને નિયમ (પ-એ) (૨) હેઠળ વયમર્યાદામાં છૂટ આપવાની સત્તાને વિવિધ પરિસ્થિતિઓનું ધ્યાન રાખવા તરીકે કહી શકાય, સમાન નહીં. નિયમ (પ-એ) (૧) હેઠળ, વપરાયેલી ભાષા છે "સરકારી કર્મચારીને સમાન ધોરણે છૂટછાટ આપવામાં આવી શકે છે", જ્યારે નિયમ (પ-એ) (૨) હેઠળ, વપરાયેલી ભાષા છે "આવા સરકારી કર્મચારીઓને વય છૂટછાટ સ્વીકાર્ય રહેશે". તેથી, એવું કહી શકાય કે નિયમ (પ-એ) (૨) એ નિયમ (પ-એ) (૧) હેઠળ આપવામાં આવેલી છૂટછાટની સામાન્ય સત્તામાં સરકારી કર્મચારીની એક અલગ શ્રેણી માટે છે અને તેનું કારણ એ છે કે તમામ છૂટછાટના સંદર્ભમાં પાંચ વર્ષની ઉપલી વય મર્યાદાનો સમયગાળો સામાન્ય છે, તે પેટા-

નિયમ (૧) હેઠળ હોઈ શકે છે અથવા પેટા-નિયમ (૨) હેઠળ આવતા સરકારી કર્મચારીની શ્રેણીનો હોઈ શકે છે. પરંતુ એકમાત્ર તફાવત એ છે કે પેટા-નિયમ (૨) હેઠળ સરકારી કર્મચારીને "રહેશે" શબ્દનો ઉપયોગ કરીને છૂટછાટ આપવામાં આવે છે, જ્યારે સરકારી કર્મચારીની બાકીની શ્રેણી માટે, ભાષા "મે" તરીકે લાગુ થશે. તેથી, એવું કહેવું યોગ્ય નથી કે નિયમ (૫-એ) હેઠળ દરેક છૂટછાટના કિસ્સામાં, વ્યક્તિઓએ પેટા-નિયમ (૨) હેઠળ પણ જરૂરિયાત પૂરી કરવી જોઈએ, પરંતુ એવું કહી શકાય કે પેટા-નિયમ (૧) હેઠળ સામાન્ય સત્તામાં જ્યાં સુધી સમાન હરોળમાં રહેલા હોદ્દાઓમાં કામ કરતા સરકારી કર્મચારીઓની શ્રેણીનો સંબંધ છે, ત્યાં સુધી વધારાના વિશેષ અધિકારો વાંચવામાં આવે છે, જે એક જ હરોળમાં કામ ન કરતા અને તે શ્રેણીમાં આવતા સરકારી કર્મચારીઓને ઉપલબ્ધ ન હોય. નિયમ (૫-એ) ના પેટા-નિયમ (૧) હેઠળ.

૯ જો વર્તમાન કેસની હકીકતોની ઉપરોક્ત ઉદ્દેખિત નિરીક્ષણના પ્રકાશમાં તપાસ કરવામાં આવે, તો અરજદારનો કેસ પેટા-નિયમ (૨) ની શ્રેણીમાં આવતો ન હતો, પરંતુ નિયમ (૫-એ) ના પેટા-નિયમ (૧) ની શ્રેણીમાં આવતો હોવાનું કહી શકાય. જી. પી. એસ. સી. એ અરજદારનું નામ આગળ વધાર્યું હતું, કારણ કે અન્યથા ગુણદોષના આધારે અરજદાર ક્રમ નંબર ૭ પર હતો. જોકે, સરકારે નિયમ (૫-એ) ના પેટા-નિયમ (૧) હેઠળ છૂટછાટ માટે ઉપલબ્ધ સત્તા અને વિવેકબુદ્ધિને ધ્યાનમાં લેવાને બદલે સત્તાનો ઉપયોગ કર્યો

ન હતો અને આખરે સરકારના વલણને ધ્યાનમાં રાખીને જી. પી. એસ. સી. દ્વારા વિવાદિત નિર્ણય લેવામાં આવ્યો હતો.

૧૦. અમારું માનવું છે કે જ્યારે સત્તાઓ હતી પેટા-નિયમ (૧) હેઠળ ઉપલબ્ધ છે અને એક સમયે જી. પી. એસ. સી. દ્વારા પણ ભલામણ કરવામાં આવી હતી, જે એક નિષ્ણાત સંસ્થા છે, સરકાર વિવેકબુદ્ધિનો ઉપયોગ કરી શકી હોત. અરજદારને ઉપલબ્ધ છૂટછાટને અયોગ્ય ગણતી કોઈ સામગ્રી અમારા ધ્યાનમાં લાવવામાં આવી નથી. તે પણ નોંધવામાં આવી શકે છે કે પેટા-નિયમ (૩) મુજબ, પેટા-નિયમ (૧) હેઠળ છૂટછાટ એસસી, એસટી અને એસઈબીસીના ઉમેદવારોને ઉપલી વય મર્યાદામાં સામાન્ય છૂટછાટ ઉપરાંત છે.

૧૧. જો ઉપરોક્ત પાસાને ધ્યાનમાં લેવામાં આવે, તો એવું ન કહી શકાય કે વિદ્વાન એકલ ન્યાયાધીશે કોઈ ભૂલ કરી છે, જે અપીલની સત્તામાં દખલગીરીની માંગ કરી શકે છે.

૧૨. તેથી, અપીલ નિર્થક છે. તેથી. રદ કરાયો. ખર્ચ અંગે કોઈ હુકમ નથી.

(જયંત પટેલ, ન્યાયમૂર્તિ)

(જી. બી. શાહ, ન્યાયમૂર્તિ)

વિનોદ

This judgment has been translated using AI Tool – SUVAS.

=====

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgement in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgement shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.